

Wielospecjalistyczna Ocena Poziomu Funkcjonowania Ucznia **Arkusze obserwacji ucznia w klasach 1-3 szkoły podstawowej**

Instrukcja:

Arkusze wypełniają wszyscy nauczyciele pracujący z uczniem. Obserwacji podlegają charakterystyczne trudności i problemy funkcjonalne właściwe dla zdiagnozowanej u ucznia dysfunkcji. W arkuszu pozostawiono wolne miejsca na wpisanie własnych obszarów do obserwacji. Arkusz składa się z podstawowego, ogólnego zestawu twierdzeń, z wcześniejszych kroków dokonywania WOPFU tj. z analizy informacji zawartych w orzeczeniu lub z wywiadu z rodzicem, jak również z wcześniejszych obserwacji ucznia może jednak wpływać potrzeba poszerzenia tego zestawu o szczegółowe, specyficzne dla danego ucznia obszary.

Ocena przebiega na osi: Duże nasilenie objawów (+): dana trudność pojawia się zawsze lub bardzo często → umiarkowane nasilenie (/): trudność, problem pojawia się w mniej więcej połowie podejmowanych aktywności → małe nasilenie (-): opisane trudności, problemy pojawiają się rzadko lub wcale.

Poziom nasilenia danej cechy określony jest w trzech wierszach:

duże nasilenie – „+”;

umiarkowane nasilenie – „/”;

małe nasilenie: „-”.

Oceniamy poprzez wpisanie w wierszu odpowiadającym poziomowi nasilenia symbolu: „+”, „/”, „-”, w zależności od nasilenia trudności. Dzięki takiemu rozwiązaniu możliwe jest na koniec badania wyrysowanie grafu obrazującego rozłożenie nasilenia cech u poszczególnych nauczycieli/na poszczególnych zajęciach.

Dodatkowo, jeżeli jest to możliwe, przy zaznaczeniu nasilenia wpisujemy tendencję rozwoju:

- prognozowana jest poprawa funkcjonowania w obserwowanym zakresie: strzałka w górę (↑)
- Prognozowane jest pogorszenie funkcjonowania w obserwowanym obszarze: strzałka w dół (↓)
- brak zmian: pozostawiamy jedynie symbol

Przykład uzupełniania arkusza.

Diagnoza z uwagi na: Niepełnosprawność intelektualną		NAUCZYCIEL					
Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka	Stopień nasilenia	Jakub Wolny	Anna Wolny	Maria Wolny	Jan Wolny	Małgosia Wolny	Zofia Wolny
		Trudności w myśleniu abstrakcyjnym (uogólnianiu, abstrahowaniu, porównywaniu, wnioskowaniu) Przykład: uczeń ma trudność w samodzielnym tworzeniu zbiorów z uwagi na wspólną cechę, jeżeli wykracza to poza znane mu w konkretnym doświadczeniu przedmioty. Np. przedmioty unoszące się na wodzie.	-	- ↑	-	- ↑	
	/				/	/	
	+						

Diagnoza z uwagi na: Niepełnosprawność intelektualną		NAUCZYCIEL					
L.p.	Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka	Stopień nasilenia					
1	Trudności w myśleniu abstrakcyjnym (uogólnianiu, abstrahowaniu, porównywaniu, wnioskowaniu) Przykład: uczeń ma trudność w samodzielnym tworzeniu zbiorów z uwagi na wspólną cechę, jeżeli wykracza to poza znane mu w konkretnym doświadczeniu przedmioty. Np. przedmioty unoszące się na wodzie.	+					
		/					
		-					
2	Trudności w myśleniu przyczynowo-skutkowym Przykład: Uczeń nie wykrywa związków między przyczyną a skutkiem. Uczeń nie przewiduje skutków swoich działań. Uczeń nie potrafi ułożyć historyjki obrazkowej 4 elementowej. Uczeń nie potrafi segregować przedmiotów według wspólnych funkcji np. przedmioty używane w kuchni, przedmioty używane w warsztacie samochodowym.	+					
		/					
		-					
3	Trudności w dostrzeganiu prawidłowości. Przykład: Uczeń nie potrafi wymienić dni tygodnia i nazw miesięcy następujących po sobie. Uczeń rozpoznaje znak graficzny cyfry, ale nie potrafi przeliczać w odpowiedniej kolejności.	+					
		/					
		-					
4	Trudności w używaniu konkretyzmu i mała samodzielność w myśleniu. Przykład: Uczy się na pamięć bez rozumienia treści. Uczeń potrzebuje dużo czasu na zrozumienie i utrwalanie nowych umiejętności. Uczeń ma problem ze zrozumieniem złożonych poleceń.	+					
		/					
		-					
5	Trudności w myśleniu logicznym, przewaga myślenia konkretno-obrazowego. Przykłady: Uczeń nie potrafi dopasować atrybutów do poznanych zawodów. Uczeń nie potrafi dopasować zwierząt do miejsca ich występowania.	+					
		/					
		-					

6	Trudności w opisywaniu przedmiotów, ilustracji, sytuacji – ubogi zasób słownictwa. Przykłady: Uczeń posługuje się prostymi zdaniami. Uczeń odpowiada na pytania jednym zdaniem, nie potrafi rozbudować wypowiedzi.	+						
		/						
		-						
7	Trudności w koncentracji uwagi (dominuje uwaga mimowolna nad dowolną) Przykłady: Uczeń szybko traci koncentrację uwagi na wykonywanym zadaniu. Uczeń podczas zajęć nie wykazuje zainteresowania przedmiotem.	+						
		/						
		-						
8	Przewaga pamięci mechanicznej nad pamięcią logiczną Przykłady: Uczeń nie rozumie treści przeczytanych instrukcji, poleceń.	+						
		/						
		-						
9	Trudności w precyzji spostrzegania. Przykłady: Uczeń nie dostrzega różnic podczas identyfikacji dwóch podobnych ilustracji. Uczeń często myli znaki graficzne cyfr i liter.	+						
		/						
		-						
10	Wolniejsze tempo pracy Przykłady: Uczeń wykonuje zadania wolno, ale nie ma to związku z dokładnością.	+						
		/						
		-						
11		+						
		/						
		-						
12		+						
		/						
		-						

Diagnoza z uwagi na: Autyzm		Stopień nasilenia	NAUCZYCIEL					
Lp.	Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka							
1	Ograniczone zainteresowanie innym ludźmi Przykłady: Uczeń nie zwraca uwagi na osoby w swoim otoczeniu, ich emocje i rolę.	+						
		/						
		-						
2	Trudności w inicjowaniu kontaktu Przykłady: Uczeń nie podejmuje prób kontaktu z rówieśnikami.	+						
		/						
		-						
3	Brak zainteresowania zabawami społecznymi Przykłady: Uczeń nie bierze udziału w zabawach i grach zespołowych.	+						
		/						
		-						
4	Brak właściwych reakcji na bodźce społeczne (np. własne imię) Przykłady: Uczeń nie zawsze reaguje na swoje imię, polecenia wydawane do grupy.	+						
		/						
		-						
5	Brak okazywania radości z bycia z innymi Przykłady: Uczeń nie okazuje swoich uczuć nawet w sytuacjach przyjemnych, które lubi.	+						
		/						
		-						
6	Brak reagowania na zainteresowania i pochwały Przykłady: Uczeń nie zwraca uwagi na oceny, nie zależy mu na otrzymywaniu pozytywnych ocen.	+						
		/						
		-						

7	Trudności w uczestnictwie w grach i zabawach naprzemiennych Przykłady: Uczeń podczas lekcji W-Fu preferuje samodzielną zabawę, nie lubi rywalizacji i gier zespołowych.	+						
		/						
		-						
8	Trudności w rozumieniu funkcji komunikowania się Przykłady: Uczeń niechętnie wyraża swoje zdanie, nie zadaje pytań, nie dopytuje.	+						
		/						
		-						
9	Trudności w tworzeniu wspólnego pola uwagi Przykłady: Uczeń ma trudności z odwzorowaniem ciągu czynności prezentowanych przez inną osobę.	+						
		/						
		-						
10	Braki w używaniu niewerbalnych aspektów komunikacji (uśmiech, kontakt wzrokowy) Przykłady: Uczeń nie reaguje uśmiechem na uśmiech, zazwyczaj unika kontaktu wzrokowego.	+						
		/						
		-						
11	Trudności w komunikowaniu potrzeb Przykłady: Uczeń nie prosi o pomoc w sytuacjach, kiedy jej potrzebuje. Przyjmuje pomoc, ale o nią nie poprosi.	+						
		/						
		-						
12	Trudności w rozumieniu relacji słuchający – mówiący (naprzemiennosc dialogu) Przykłady: Uczeń podczas rozmowy nie zwraca uwagi na partnera komunikacyjnego, wygłasza monologi.	+						
		/						
		-						
13	Trudności w dostrzeganiu i naprawianiu błędów komunikacyjnych Przykład: Uczeń nie zwraca uwagi na formy gramatyczne w wypowiedziach i tekście pisany.	+						
		/						
		-						
14	Trudności w komunikowaniu się w celu dzielenia zainteresowań	+						

	Przykłady: Uczeń wypowiada się na tematy, które leżą w kręgu jego zainteresowań, kiedy zostanie zapytany.	/							
		-							
15	Specyficzne zaburzenia języka: agramatyzmy, echolalie, nietypowa intonacja i barwa głosu Przykłady: W wypowiedziach ucznia często występują cytaty. Mowa jest często niezrozumiała i nieadekwatna do sytuacji – zbyt głośna, zbyt cicha, nadmiernie piskliwa.	+							
		/							
		-							
16	Niechęć do zmian Przykład: Uczeń niechętnie zmienia aktywności w ciągu zajęć.	+							
		/							
		-							
17	Przywiązanie do stałych schematów, przedmiotów Przykład: Uczeń ma swoje ulubione miejsce w klasie i nie lubi go zmieniać, źle reaguje na zmiany sali.	+							
		/							
		-							
18	Manieryzmy ruchowe (trzepotanie rękami, kręcenie przedmiotami, bieganie od ściany do ściany itp.) Przykłady: Uczeń podczas sytuacji stresowej nerwowo huśta się na krześle	+							
		/							
		-							
19	Schematyzm w zabawie Przykłady: Uczeń podczas zabawy układa wszystkie przedmioty wzdłuż linii np. brzegu stolika, krawędzi dywanu	+							
		/							
		-							
20	Uporczywe, wąskie zainteresowania Przykłady: Uczeń interesuje się samochodami i każdą rozmowę sprowadza do tematu motoryzacji.	+							
		/							
		-							
21	Nadwrażliwość lub niedowrażliwość na określony rodzaj bodźców (słuchowe, wzrokowe, dotykowe, smakowe czy zapachowe)	+							
		/							

	Przykłady: Uczeń podczas przerw zatyka rękoma uszy i porusza się z głową spuszczonej w dół	-							
22	Zróżnicowane możliwości intelektualne, przy jednoczesnej niepełnosprawności intelektualnej występują problemy z myśleniem abstrakcyjnym Przykłady: Uczeń sprawnie czyta, ale nie potrafi przeliczać na konkretach do 10.	+							
		/							
		-							
23	Zaburzenia koncentracji uwagi Przykłady: Uczeń szybko się rozprasza – potrzebuje spokojnego miejsca, z dala od okna.	+							
		/							
		-							
24	Wybiórcze zdolności np. doskonała pamięć mechaniczna, niezwykła zręczność manipulacyjna, szczególne zdolności dokonywania operacji na liczbach bez rozumienia ich istoty i in. Przykłady: Uczeń potrafi określić dzień tygodnia po podaniu daty.	+							
		/							
		-							
25	Skłonność do autoagresji Przykłady: Podczas sytuacji trudnych, zauważa się, że uczeń obgryza paznokcie i skórki powodując sobie ból i rany.	+							
		/							
		-							
26	Silne reakcje lękowe, niewspółmierne do bodźca Przykłady: Podczas nagłego i głośnego sygnału np. dzwonka, syreny – uczeń wybiega z klasy i chowa się w kącie korytarza.	+							
		/							
		-							
27	Przejawy nadpobudliwości ruchowej Przykłady: Uczeń podczas zajęć tupie nogami, potrząsa rękoma, często wstaje, buja się na krześle.	+							
		/							
		-							
28	Wybiórczość jedzeniowa Przykłady: Uczeń nie je obiadów w szkole, je tylko kanapki z masłem. Nie toleruje zapachu jedzenia	+							
		/							
		-							

29	Zaburzenia snu Przykłady: Uczeń często miewa trudności ze snem, przysypia w ciągu dnia, potrzebuje odpoczynku	+						
		/						
		-						
30		+						
		/						
		-						
31		+						
		/						
		-						

Diagnoza z uwagi na: zaburzenia spektrum autyzmu (zespół Aspergera)		Stopień nasilenia	NAUCZYCIEL					
Lp.	Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka							
1	Prawidłowy rozwój języka (często język wręcz encyklopedyczny, nieadekwatny do poziomu wiekowego) Przykład: prawidłowe konstruowanie wypowiedzi pod względem gramatycznym, bogaty zasób słownictwa; naukowe sformułowania; formalne i pedantyczne wypowiedzi	+						
		/						
		-						
2	brak elastyczności poznawczej Przykład: uczeń ma problem z dostosowaniem sposobu myślenia do uczenia się nowych treści; ma jeden sposób na zdobywanie wiedzy i nie radzi sobie z zadaniami wymagającymi zmiany; problemy ze zmianą kierunku uwagi („przełączanie” między zadaniami)	+						
		/						
		-						
3	trudności w planowaniu i antycypowaniu skutków własnego działania Przykład: uczeń działa pod wpływem impulsu, w oparciu o zasadę „tu i teraz”; nie analizuje konsekwencji swojego działania (np. nadmierna prawdomówność, niestosowne komentowanie)	+						
		/						
		-						
4	zaburzenia komunikacji pragmatycznej Przykład: trudności z podtrzymywaniem konwersacji; komunikaty służą tylko do wymiany informacji, a nie do rozmowy;	+						
		/						
		-						
5	problemy z koncentracją uwagi Przykład: trudności ze skupieniem uwagi mogą wynikać z obsesyjnych myśli dziecka wokół interesującego go tematu; problemy z koncentracją uwagi mogą być powodowane zaburzeniami SI	+						
		/						
		-						
6	trudności w rozumieniu metafor, ironii, żartów, tzw. skrótów myślowych	+						

	Przykład: dosłowne rozumienie mowy; formalne wypowiedzi;	/							
		-							
7	obniżenie poziomu umiejętności w sytuacjach stresujących Przykład: w nowych, nieznanych warunkach uczeń gorzej funkcjonuje; nagłe zmiany mogą powodować, że uczeń słabiej wykonuje zadania, które już miał opanowane;	+							
		/							
		-							
8	nieprawidłowe przetwarzanie bodźców sensorycznych (nadwrażliwość dotykowa, zapachowa, słuchowa) Przykład: bodźce zmysłowe obniżają koncentrację uwagi ucznia i przyczyniają się do zachowań trudnych, np. nadmiar bodźców wzrokowych może rozdrażniać ucznia; hałas – uczeń zatyka uszy lub krzyczy;	+							
		/							
		-							
9	brak inicjatywy w podejmowaniu aktywności w grupie Przykład: wycofywanie się z relacji z rówieśnikami; trudności podczas zajęć wymagających współpracy; łatwiejsze są dla ucznia kontakty z dorosłymi; brak umiejętności podążania za dynamiką grupy	+							
		/							
		-							
10	trudności w zastosowaniu tego, czego nauczyły w jednej sytuacji do innej sytuacji Przykład: uczeń potrafi zrobić zakupy w jednym, konkretnym sklepie; nie umie wykorzystać zdobytych umiejętności, by robić zakupy wszędzie (nie generalizuje zdobytych umiejętności)	+							
		/							
		-							
11	łatwość zapamiętywania wzrokowego Przykład: uczeń szybko uczy się cyfr i liter, ale może mieć problemy z ich pisaniem;	+							
		/							
		-							
12	trudności z formułowaniem dłuższych wypowiedzi ustnych Przykład: trudności w mowie narracyjnej - problemy z tworzeniem opisów, historyjek itp.; problemy z wypowiedziami na forum klasy;	+							
		/							
		-							

13	mogą występować problemy z małą motoryką i niezbornością ruchową przejawiającą się niechęcią do podejmowania aktywności związanych z ruchem np. ćwiczeń na lekcjach wf, jazdy na rowerze, rysowania); zaburzenia równowagi,	+						
		/						
		-						
14	obniżony poziom rozwoju wyobraźni Przykład: uczeń ma problemy z zabawą „na niby”; trudności z zadaniami wymagającymi myślenia abstrakcyjnego, np. „co by było, gdyby...?” itp.	+						
		/						
		-						
15	wybiórcze, wąskie zainteresowania Przykład: uczeń interesuje się nadmiernie jakąś dziedziną, ponieważ całą uwagę koncentruje wokół tego zagadnienia; często mówi o swoim hobby; wąskie zainteresowania potęgują problemy społeczne dziecka;	+						
		/						
		-						
16	problemy w rozumieniu sytuacji społecznych Przykład: uczeń ma trudności z odczytywaniem mowy niewerbalnej (nie dostrzega zmian w intonacji głosu, gestów); duża naiwność (uczeń wierzy we wszystko, co mówią inni);	+						
		/						
		-						
17	problemy z oceną motywacji i intencji innych osób Przykład: brak umiejętności interpretowania zachowań innych ludzi,	+						
		/						
		-						
18		+						
		/						
		-						
19		+						
		/						
		-						

Diagnoza z uwagi na: Niepełnosprawność ruchowa w tym afazja		Stopień nasilenia						
L.p.	Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka							
1	Dzieci nie rozwijają na odpowiednim poziomie lokomocji, manipulacji, świadomości schematu własnego ciała, orientacji przestrzennej i rozumienia stosunków przestrzennych, często również sprawności aparatu artykulacyjnego Przykład: uczeń ma trudności podczas zabaw manipulacyjnych i konstrukcyjnych, np. budowanie z klocków; dziecko ma problem z prawidłowym wskazywaniem i nazywaniem części ciała; dziecko ma trudności z umieszczeniem przedmiotu w przestrzeni, np. „na stole”, „pod krzesłem”, „obok”	+						
		/						
		-						
2	zaburzenia w spostrzeganiu i trudności w prowadzeniu obserwacji ze względu na częste uszkodzenia ruchomości gałek ocznych i problemy z przekraczaniem wzrokiem środkowej linii ciała. Przykład: uczeń ma problemy z wodzeniem wzrokiem za poruszającym się przedmiotem (w prawo, w lewo);	+						
		/						
		-						
3	może występować również obniżenie sprawności intelektualnej oraz funkcjonowania analizatorów zmysłów (rozwój poznawczy dzieci wiąże się nieodłącznie z aktywnością i samodzielnością Przykład: uczeń ma zaburzenia integracji sensorycznej, np. w obrębie układu przedsionkowego (zbyt mała liczba doświadczeń ruchowych); podwrażliwość dotykowa – dziecko potrzebuje silnego dotyku, uścisku.	+						
		/						
		-						
4	zdobywaniem doświadczeń, których uczniowie z niepełnosprawnością ruchową są w dużej mierze pozbawieni) Przykład: uczeń czuje lęk do doświadczania i	+						
		/						

	poznawania otoczenia; dziecko nie wykonuje gwałtownych ruchów w przestrzeni;	-							
5	ograniczenia w pamięci ruchowej, nieumiejętność odtworzenia zaprezentowanego ruchu Przykład: uczeń czuje lęk do doświadczania i poznawania otoczenia; uczeń nie wykonuje ekspresyjnych ruchów w przestrzeni;	+							
		/							
		-							
6	zaburzenia w orientacji w schemacie własnego ciała, a tym samym w schemacie ciała innej osoby, orientacji przestrzennej oraz orientacji na kartce papieru Przykład: uczeń ma trudności z rysowaniem wg instrukcji (na górze - słońce, na dole - dom, po prawej stronie - drzewo); dziecko ma problem z prawidłowym wskazywaniem i nazywaniem części ciała; uczeń ma trudności z umieszczeniem przedmiotu w przestrzeni, np. „na stole”, „pod krzesłem”, „obok”	+							
		/							
		-							
7	zaburzenia spostrzegania na skutek uszkodzenia ruchomości gałek ocznych oraz trudności w przekraczaniu wzrokiem linii środkowej ciała	+							
		/							
		-							
8	trudności z przyjęciem prawidłowej pozycji ciała w trakcie siedzenia (zwłaszcza przez dłuższy czas w trakcie lekcji), prowadzące w konsekwencji do szybkiej męczliwości i trudności w utrzymaniu wysokiego poziomu koncentracji uwagi Przykład: dziecko niechętnie pracuje przy stoliku; dziecko ma kłopoty z prawidłowym chwytem narzędzia do pisania;	+							
		/							
		-							
9	duże trudności sprawia wodzenie wzrokiem, co wiąże się z opanowaniem umiejętności czytania (a w połączeniu z zaburzeniami motoryki małej - również pisania) Przykład: dziecko ma problemy z czytaniem dłuższych tekstów, napisanych małą czcionką;	+							
		/							
		-							

10	występowanie synkinezji (czyli współruchów) powoduje dodatkowe i niepotrzebne zużycie energii, a także znacząco wydłuża czas wykonywania danej czynności Przykład: dziecko podczas pisania porusza nogami, tułowiem lub językiem;	+						
		/						
		-						
11	problemy edukacyjne u uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w okresie adolescencji mogą zaostrzyć się wywołując bierność, niekiedy zachowania agresywne i buntownicze, nieadekwatną samoocenę, trudności w relacjach społecznych, zaburzenia komunikacyjne, depresyjność czy stany lękowe Przykład: dziecko nie chce przebywać w szkole;	+						
		/						
		-						
12		+						
		/						
		-						

Diagnoza z uwagi na: dysfunkcję narządu wzroku		Sto- pi- eń nasil	NAUCZYCIEL					
L.p.	Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka							
1	Wolniejsze tempo spostrzegania wzrokowego u dzieci słabowidzących (potrzebują więcej czasu, aby dany przedmiot lub zjawisko rozpoznać i odróżnić od innych,	+						
		/						
		-						
2	dzieci słabowidzące odbierają większość informacji drogą wzrokową i mogą czytać teksty czarnodrukowe, ale czasami muszą korzystać ze specjalnych pomocy optycznych lub tekstu napisanego powiększoną czcionką,	+						
		/						
		-						
3	wydłużone tempo pracy przy wykonywaniu zadań bazujących na spostrzeganiu wzrokowym, np.: czytanie, pisanie, przepisywanie z książki lub z tablicy	+						
		/						
		-						
4	mylenie liter o podobnych kształtach Przykłady: Uczeń podczas przepisywania tekstów z tablicy myli litery m/n, u/w, i/l d/b	+						
		/						
		-						
5	mylenie wyrazów o podobnej strukturze Uczeń popełnia błędy w czytaniu wyrazów o podobnej strukturze lis/las, kora/kara, ma/na.	+						
		/						
		-						
6	przestawianie liter Przykłady: Podczas odczytywania i przepisywania tekstu uczeń przestawia lub opuszcza litery.	+						
		/						
		-						
7	wolniejsze tempo czytania związane z problemami w spostrzeganiu całego wyrazu, zdania. Przykłady: Uczeń potrzebuje wydłużenia czasu na zadaniach wymagających przepisania lub przeczytania dłuższych wyrazów lub zdań.	+						
		/						
		-						
8	problemy z rozumieniem tekstu (konieczność koncentracji na postrzeganiu kształtu poszczególnych liter) Przykłady: Uczeń nie zawsze rozumie to co czyta, zdarza się, że potrzebuje dwukrotnego przeczytania tekstu na głos.	+						
		/						
		-						
9	możliwe trudności w pisaniu z uwagi na obniżoną sprawność spostrzegania i zakłóconą koordynację wzrokowo - ruchową. Przykłady: uczeń potrzebuje więcej czasu podczas przepisywania tekstu do zeszytu. Odczytuje te same linijki tekstu dwukrotnie	+						
		/						
		-						
10	trudności w spostrzeganiu małych liter, cyfr i innych znaków graficznych, a także w rozpoznawaniu i odróżnianiu przedmiotów o podobnym kształcie, różniących się tylko pewnymi szczegółami, np. kogut i kura, ołówek i długopis Przykłady: Uczeń często myli ze sobą samogłoski a/a, ę/ę.	+						
		/						
		-						

11	trudności w spostrzeganiu przedmiotów znajdujących się w większej odległości Uczeń nie dostrzega przedmiotów z oddali, potrzebuje obejrzeć przedmiot z bliska np. mapy, tablicę z zasadami ortograficznymi.	+							
		/							
		-							
12	trudności w spostrzeganiu przedmiotów i ich cech w przypadku małego kontrastu barwnego, czyli niewielkiej różnicy pomiędzy kolorem tła, a kolorem danego przedmiotu, lub pomiędzy poszczególnymi jego elementami, Przykłady: Uczeń potrzebuje kontrastowej mapy Polski w celu identyfikacji krajobrazu.	+							
		/							
		-							
13	przy ograniczonym polu widzenia trudności w spostrzeganiu przestrzeni i ujmowaniu relacji między nimi, a więc w ocenie różnic w wielkości poszczególnych przedmiotów, ich lokalizacji (które obiekty znajdują się bliżej, a które dalej) oraz określeniu odległości między nimi, Przykłady: uczeń nie zawsze poprawnie określa stosunki przestrzenne przedmiotów w klasie. Uczeń ma problem z orientacją przestrzenną określaną szczególnie na ilustracjach.	+							
		/							
		-							
14	przy zaburzeniach widzenia stereoskopowego, czyli obuocznego trudności w spostrzeganiu przedmiotów jako brył oraz określaniu ich wielkości i kształtu, spostrzeganiu przestrzeni jako głębi, ocenie odległości pomiędzy przedmiotami oraz dobrej orientacji w stosunkach przestrzennych. Przykłady: Uczeń ma problem z oceną odległości (chwycił ręką przedmiot znajdujący się znacznie dalej). Uczeń ma trudności w łapaniu piłki i rzucaniu piłki do celu.	+							
		/							
		-							
15		+							
		/							
		-							
16		+							
		/							
		-							

Diagnoza z uwagi na: dysfunkcje narządu słuchu		Stopień nasilenia	NAUCZYCIEL					
Lp.	Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka							
1	Przy łagodnym niedosłuchu (30 – 45 dB) trudności w słyszeniu i odbiorze mowy z odległości ponad 1 m, w warunkach lekcyjnych umyka 50% dyskusji, jeśli koledzy mówią zbyt cicho lub nie ma kontaktu z twarzą mówiącego.	+						
		/						
		-						
2	W przypadku umiarkowanego stopnia niedosłuchu (50 – 74 dB), bez aparatu słuchowego brak możliwości odbioru treści lekcji niemal w 100 %, możliwość rozumienia tylko głośnej mowy i to z odległości do 1 m, trudności z odbiorem i zrozumieniem innych dźwięków z otoczenia oraz wadliwa artykulacja,	+						
		/						
		-						
3	zaburzenia mowy (niepłynność mówienia), mały zasób słów i pojęć Przykład: wypowiedzi ucznia są ubogie, mowa często niezrozumiała	+						
		/						
		-						
4	trudności z opanowaniem techniki czytania, zwłaszcza czytania ze zrozumieniem	+						
		/						
		-						
5	duże trudności w opanowaniu poprawnej pisowni, gramatyki i składni	+						
		/						
		-						

6	trudności z percepcją muzyki przykład: uczeń ma trudność z powtórzeniem rytmu, unika zabaw ruchowych przy muzyce	+						
		/						
		-						
7	problemy ze skupieniem uwagi słuchowej na tekstach słownych przykład: uczeń ma problem ze zrozumieniem słuchanego tekstu, nie odpowiada na proste pytania do niego	+						
		/						
		-						
8	wolniejsze tempo pracy	+						
		/						
		-						
9	trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie, wymagających jednocześnie słuchania i obserwacji twarzy nauczyciela	+						
		/						
		-						
10	trudności w rozumieniu pojęć abstrakcyjnych przykład: uczeń ma trudność w samodzielnym tworzeniu zbiorów ze względu na wspólną cechę, jeżeli wykracza to poza znane mu w konkretnym doświadczeniu przedmioty	+						
		/						
		-						
11	trudności w opanowaniu słownictwa w języku obcym	+						
		/						
		-						
12	trudności w budowaniu relacji opartych o komunikację werbalną przykład: uczeń unika sytuacji rówieśniczych, ogranicza się do komunikacji niewerbalnej	+						
		/						
		-						
13	trudności z kontrolowaniem emocji, labilność emocjonalna	+						

	przykład: chwiejność nastrojów	/							
		-							
14		+							
		/							
15		-							
		+							
		/							
		-							

Diagnoza z uwagi na: zagrożenie niedostosowaniem społecznym		Stopień nasilenia	NAUCZYCIEL					
Lp.	Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka							
1	niepowodzenia szkolne, Przykłady :Uczeń jest często nieprzygotowany do lekcji mimo zanotowanej pracy domowej. Uczeń otrzymuje często negatywne oceny z powodu braku motywacji, nie zależy mu na ocenach.	+						
		/						
		-						
2	negatywizm szkolny Przykład: Uczeń przeciwstawia się normom i zasadom szkolnym, nie reaguje i nie wykonuje poleceń i próśb nauczycieli i rówieśników np. je na lekcji, ignoruje prośby.	+						
		/						
		-						
3	wagary, ucieczki z domu Przykłady: Uczeń często opuszcza lekcje.	+						
		/						
		-						
4	agresja słowna i fizyczna Przykłady: Uczeń przeklina podczas lekcji, obraża kolegów i koleżanki. Uczeń wyraża się nie stosownie do nauczycieli i rówieśników.	+						
		/						
		-						
5	niszczenie mienia Przykłady: uczeń niszczy szkolne gazetki, tablice i prace innych dzieci.	+						
		/						
		-						
6	Kradzieże Przykłady: Uczeń przywłaszcza sobie cudzą własność.	+						
		/						
		-						

7	próby samobójcze	+						
		/						
		-						
8	bunt przeciw autorytetom	+						
		/						
		-						
9	nieadekwatna samoocena Przykłady: Uczeń mówi o sobie negatywnie, uważa, że nic nie potrafi i jest do niczego.	+						
		/						
		-						
10	labilność emocjonalna Przykłady: uczeń niekontrolowanie wybucha złością, reaguje nieadekwatnie do sytuacji, ale szybko potrafi się uspokoić.	+						
		/						
		-						
11	reakcje niewspółmierne do bodźca	+						
		/						
		-						
12	podatność na wpływy	+						
		/						
		-						
13		+						
		/						
		-						